

BURMISTRZ MIASTA
BIELSK PODLASKI
17-100 Bielsk Podlaski
ul. Kopernika 1

Bielsk Podlaski, 2023-11-14

Gk.7031.9.56.2023

Rada Miasta

Bielsk Podlaski

UZASADNIENIE

1. Wyjaśnienie potrzeby i celu wydania uchwały

W związku z kończącym się okresem obowiązywania uchwały nr **XV/133/19** Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 17 grudnia 2019r. w sprawie powierzenia Miejskiemu Przedsiębiorstwu Oczyszczania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Bielsku Podlaskim (dalej MPO) zadania własnego Miasta Bielsk Podlaski w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli zamieszkałych nieruchomości z terenu miasta Bielsk Podlaski oraz konieczności realizowania nałożonego na Miasto Bielsk Podlaski jako gminę ustawowego zadania utrzymania czystości i porządku, niezbędne jest podjęcie podobnej uchwały dotyczącej powierzenia ww. zadania na kolejny 4 letni okres, tj. **od 1 stycznia 2024r. do 31 grudnia 2027 r.**

Podjęcie przedmiotowej uchwały umożliwi zawarcie przez Miasto Bielsk Podlaski z MPO, spółką komunalną, tzw. „umowy wykonawczej” na realizację zadania pn. **„Odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie miasta Bielsk Podlaski i transportu tych odpadów do miejsca ich zagospodarowania”**. Umowa powierzenia będzie zawarta w trybie zamówienia publicznego w ramach instytucji tzw. „in-house” (na podstawie art. 214 ust. 1 pkt 11 PZP).

2. Przedstawienie aktualnego stanu obszaru regulowanego uchwałą

Z końcem 2023r. kończy się powierzenie spółce komunalnej MPO spółka z o.o. w Bielsku Podlaskim wykonywania usługi odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli zamieszkałych nieruchomości z terenu miasta Bielsk Podlaski. Traci moc zarówno uchwała Rady Miasta Bielsk Podlaski nr **XV/133/19** Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 17 grudnia 2019r., jak i umowa wykonawcza z dnia 27.12.2019r. pn. Umowa wykonawcza w sprawie realizacji zadań własnych miasta Bielsk Podlaski w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych.

W celu minimalizowania skutków występującej od 2017/2018r. tendencji wzrostowej cen na odbiór i zagospodarowanie odpadów z terenu miasta Bielsk Podlaski, Rada Miasta Bielsk Podlaski **w dniu 27 sierpnia 2019 r.** podjęła uchwałę nr XI/108/19 w sprawie utworzenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i objęcia w niej udziałów, p.n. Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Bielsku Podlaskim (dalej MPO spółka z o.o. w Bielsku Podlaskim). W ramach prowadzonej działalności, Spółka wykonuje usługi w ogólnym interesie gospodarczym, w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Miejskiej w Bielsku Podlaskim w zakresie zadania własnego gminy obejmującego utrzymanie czystości i porządku, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Usługi świadczone w ogólnym interesie mieszkańców stanowią podstawowy przedmiot działalności Spółki, co zostało podkreślone w § 9 umowy Spółki, o której mowa niżej.

W dniu 26.09.2019r. została zawarta „Umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością” w formie aktu notarialnego (Repertorium A Nr 5546/2019), **zmieniona w dniu 18.11.2019r.** aktem notarialnym, Repertorium A Nr 6592/2019.

Nowo utworzona Spółka została zarejestrowana w KRS w dniu **18.10.2019r.**

Tak utworzona Spółka pn. MPO spółka z o.o. w Bielsku Podlaskim, spełnia warunki dotyczące podmiotu wewnętrznego, dlatego też możliwe jest powierzenie jej zadań własnych gminy. W Spółce Miasto Bielsk Podlaski posiada 51 % udziałów, natomiast Przedsiębiorstwo Komunalne spółka z o.o. w Bielsku Podlaskim (ze 100% udziałem Miasta Bielsk Podlaski) posiada 49% udziałów.

Dodatkowo należy podkreślić, że Miasto Bielsk Podlaski sprawuje nad MPO spółka z o.o. w Bielsku Podlaskim, będącą osobą prawną:

1. kontrolę, odpowiadającą kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami, polegającą na dominującym wpływie na cele strategiczne oraz istotne decyzje dotyczące zarządzania sprawami tej osoby prawnej (objęcie 51 udziałów); warunek ten jest również spełniony, gdy kontrolę taką sprawuje inna osoba prawna kontrolowana przez zamawiającego w taki sam sposób, w tym wypadku Przedsiębiorstwo Komunalne spółka z o.o. w Bielsku Podlaskim (ze 100% udziałem Miasta Bielsk Podlaski), które objęło 49 udziałów w nowej spółce. Kontrola będzie również sprawowana poprzez organy Spółki: Zgromadzenie Wspólników i Radę Nadzorczą.

2. 100 % działalności kontrolowanej osoby prawnej dotyczyć będzie wykonywania zadań powierzonych jej przez powierzającego – Miasto Bielsk Podlaski - sprawującego kontrolę; (w świetle przepisów unijnych – co najmniej 80%);
3. w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego.

Sprawowana władcza kontrola Miasta nad Spółką, brak bezpośredniego udziału kapitału prywatnego w Spółce, zachowana proporcja udziału zadania powierzonego w ogólnej działalności Spółki, **sprawiają, że MPO spółkę z o.o. w Bielsku Podlaskim należy uznać w świetle przepisów Unii Europejskiej za podmiot wewnętrzny.**

Należy podkreślić, że podjęta przez Radę Miasta Bielsk Podlaski **w dniu 27 sierpnia 2019 r.** uchwała nr XI/108/19 w sprawie utworzenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i objęcia w niej udziałów, p.n. Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Bielsku Podlaskim, była decyzją słuszną. Wprowadzie przez okres 4 lat inny był zakres powierzenia zadania własnego Miasta Bielsk Podlaski (wchodziła także usługa zagospodarowania), to należy podkreślić, że wykonywanie zadań własnych przez spółkę komunalną jest opłacalne dla Miasta. Referat Gospodarki Komunalnej, Handlu i Rolnictwa monitoruje m.in. trendy lokalne w zakresie wysokości kosztów gospodarki odpadowej, które wskazują, iż powierzenie wykonywania zadań z zakresu odbioru odpadów w trybie in-house jest ekonomicznie korzystniejszym rozwiązaniem dla budżetu gmin niż postępowania przetargowe. Potwierdzeniem tego są dane zawarte w niżej zaprezentowanej tabeli pt.:

„Zestawienie średniej ceny 1 Mg za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w poszczególnych gminach w 2022r. (odpowiedzi gmin w trybie udostępnienia odpowiedzi publicznej – sierpień 2023 r.)”.

Lp.	Gmina	Dane faktyczne za 2022r.			Uwagi
		Ilość odpadów w 2022r. (w Mg)	Wykonanie wydatków związanych z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów (bez PSZOK) w 2022r.	Cena 1 Mg za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych (w zł/1 Mg)	
1	2	3	4	5=4/3	6
1.	Miasto Bielsk Podlaski	8 850,07	7 332 781,00	828,56	powierzenie
2.	Poświętne	653,62	797 416,56	1 220,00	przetarg

3.	Knyszyn*	1 014,69	874 964,33	862,30	dostęp do RIPOK jako członka Związku Komunalnego Biebrza - głównego udziałowca BIOM Sp. z o. o w Dolistowie Starym (na zasadzie porozumienia),
4.	Rudka	248,64	393 835,58	1 583,96	przetarg
5.	Gm. Hajnówka	806,96	797 234,96	987,95	przetarg
6.	Miasto Hajnówka **	5 568,93	3 553 814,91	638,15	Miasto posiada dostęp do instalacji (RIPOK), będącej własnością jego Spółki – PUK sp. z o.o. w Hajnówce
7.	Dziadkowice	261,72	339 412,85	1 296,85	przetarg
8.	Goniądz*	1 142,54	941 792,12	824,30	Jak w pkt.3; powierzenie in - haus
9.	Krynki	648,82	830 522,63	1 280,05	przetarg
10.	Miasto Brańsk	880,80	894 898,37	1 016,01	przetarg

* - Gmina Knyszyn oraz Gmina Goniądz należą do Związku Komunalnego Biebrza, który jest głównym udziałowcem BIOM Sp.z o.o. z siedzibą w Dolistowie Starym - spółką utworzoną w celu eksploatacji oraz zarządu nad mieniem powstałym w wyniku realizowanego przez Związek projektu „Biebrzański System Gospodarki Odpadami”, który w sposób kompleksowy i racjonalny ma rozwiązywać problemy zagospodarowania odpadów na obszarze gmin nadbiebrzańskich. W ramach projektu wybudowano między innymi Instalację Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce, która stanowi Regionalną Instalację do Przetwarzania Odpadów Komunalnych tzw. RIPOK, oraz 3 stacje przeładunkowe. Związek międzygminny zrzesza 22 gminy z powiatu augustowskiego, monieckiego, sokólskiego i grajewskiego. Ceny są ustalane dla członków gmin

Gminy wchodzące w skład Związku Komunalnego Biebrza, będącego głównym udziałowcem BIOM Sp. z o.o. można porównać do gmin zlecających zadanie gospodarowania odpadami „swojej spółce komunalnej”, ponieważ pośrednio są jej udziałowcami.

Na podstawie danych zawartych w ww tabeli można wnioskować, że przyczyną zbliżonej ceny 1 Mg za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych (w zł./1 Mg) w 2022r. w Gminie Knyszyn, Goniądz, czy też Mieście Hajnówka (Knyszyn – 862,30 zł./Mg, Goniądz – 824,30 zł./Mg, Miasto Hajnówka – 638, 15zł./Mg) był dostęp do „własnej instalacji” i dodatkowo korzystanie z formy powierzenia (Goniądz) lub zlecenia na zasadzie porozumienia międzygminnego (Knyszyn). Na tle tych Gmin **Miasto Bielsk Podlaski wypada**

porównywalnie – 826,56 zł. /Mg., a nawet i lepiej. Gdyby nie utworzenie spółki i nie powierzenie jej zadania, prawdopodobnie Miasto musiałoby zapłacić ponad 3,5 mln zł. więcej. Przy ilości odpadów podanych w tabeli, tj. 8 850,07 Mg szacunkowa oszczędność Miasta dla budżetu w 2022r. wyniosła ok. 3.540 028 zł. Gdyby nie stale rosnące koszty przedsiębiorców, wpływających na cenę tego rodzaju usług z powodu czynników zewnętrznych, można mówić o sukcesie, bowiem Miasto Bielsk Podlaski osiągnęło (nie dopłacając) wymierną korzyść w bardzo trudnych warunkach rynkowych.

Wyżej opisane trendy nie mają tylko charakteru lokalnego, a ogólnopolski. Potwierdzeniem, iż powierzenie zadania własnego swojej spółce komunalnej przez niektóre samorządy jest dobrą decyzją, są wnioski zawarte w publikacji Izby Branży Komunalnej „In-house w Polsce – bilans 5 lat obowiązywania przepisów; Wpływ i konsekwencje na gospodarkę odpadami, samorządy i przedsiębiorców”. W ww Raporcie przedmiotem badań było 250 polskich gmin. Autorzy między innymi porównali kondycję gospodarki komunalnej w samorządach, które powierzyły odbiór odpadów własnym spółkom w trybie in-house, jak i tych, które utrzymały konkurencyjny tryb wyboru wykonawcy. Autorzy Raportu sformułowali na podstawie ankiet najczęściej przedstawiane przez gminy argumenty przemawiające za wdrożeniem in-house, a mianowicie:

- lepsza kontrola nad strumieniem odpadów wytwarzanych w gminie – 78%
- zatrzymanie fali podwyżek opłat dla mieszkańców – 62%,
- zbyt wysokie ceny oferowane w przetargach przez prywatne podmioty – 58%,
- lepsza kontrola kosztów operacyjnych spółki – 47%,
- zbyt mała konkurencja wśród potencjalnych wykonawców – 35%,
- inne – 9%

W Raporcie stwierdzono między innymi, że: cyt., „Równocześnie widać trend, że gminy z in-house w mniejszym stopniu mierzą się z niebilansującym się systemem komunalnym i rzadziej, niż gminy polegające na prywatnych przedsiębiorcach, do niego dopłacają. Na dofinansowanie systemu zdecydowało się 44,5 proc. gmin z funkcjonującym in-house.

Statystycznie więc rzecz ujmując, gminy z in-house częściej do systemu nie dopłacają, niż odwrotnie. Inaczej wygląda natomiast sytuacja w gminach bez in-house, z których do dopłat przyznało się prawie 2/3 samorządów (67 proc.)”.

Reasumując, należy stwierdzić, że powierzenie wykonania zadania publicznego spółce komunalnej z zakresu gospodarki odpadowej, oczywiście w zakresie dozwolonym prawem, jest nie tylko korzystne ekonomicznie, co wynika z

przedstawionych wyżej danych, lecz przynosi także efekty społeczne. Usługę wykonuje podmiot lokalny, co sprawia że mieszkańcy naszego miasta znajdują zatrudnienie. Koszty są monitorowane na bieżąco przez Referat Gk, Burmistrz ma wpływ na funkcjonowanie spółki.

Należy podkreślić, że o ile w obowiązującej do końca 2023 r. uchwale tj. nr **XV/133/19** Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 17 grudnia 2019r. przedmiotem powierzenia było również zagospodarowanie odpadów, o tyle w przygotowanym projekcie uchwały nie powierza się MPO sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim zagospodarowania odpadów komunalnych. To zadanie będzie realizowane przez wykonawcę, który zostanie wyłoniony w drodze nieograniczonego przetargu na zagospodarowanie całości odpadów z terenu Miasta Bielsk Podlaski. Przeprowadzone analizy stanu faktycznego oraz prawnego – wg stanu na 2023 r., wskazują, iż MPO sp. z o.o. z siedzibą w Bielsku Podlaskim, nie spełnia wszystkich kryteriów do powierzenia usługi zagospodarowania odpadów, w szczególności z uwagi na brak posiadania własnych instalacji do ich przetwarzania, co stoi w sprzeczności z art. 214 ust. 9 PZP (zakaz podwykonawstwa w zakresie głównego przedmiotu zamówienia). Tym niemniej, Spółka jest w pełni przygotowana do wykonywania zadania w zakresie odbioru i transportu odpadów.

3. Przedstawienie skutków społecznych

Podjęcie przedmiotowej uchwały umożliwi realizowanie przez Miasto Bielsk Podlaski ustawowego zadania polegającego na **odbiorze odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie miasta Bielsk Podlaski i transporcie tych odpadów do miejsca ich zagospodarowania w sposób niezakłócony i ciągły.**

4. Przedstawienie skutków finansowych

Sam projekt uchwały nie pociąga za sobą bezpośrednio obciążenia budżetu Miasta Bielsk Podlaski, natomiast podjęcie uchwały jest niezbędne i poprzedza dokonanie planowanych zmian zarówno w budżecie na rok 2024 jak i w WPF w latach 2024-2027 w zakresie będącym przedmiotem powierzenia. Sprecyzowanie wartości świadczonych usług objętych powierzeniem nastąpi w treści Umowy wykonawczej, zawieranej ze Spółką, po dokonaniu uprzednio analizy obejmującej kalkulację ekonomiczno-finansową w zakresie prognozy wieloletniej kosztów obsługi tej umowy oraz określenie wyznaczników, na podstawie których obliczona będzie wysokość rekompensaty zgodnie z Decyzją Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r.

5. Wskazanie źródła finansowania

W związku z tym, że uchwała nie pociąga za sobą skutków finansowych, wskazanie źródła finansowania staje się bezprzedmiotowe.

Niemniej jednak należy podkreślić, że w przyszłości, tj. przy dokonywaniu zmian w budżecie i WPF – źródłem finansowania planowanych wydatków będą wnoszone przez mieszkańców opłaty za gospodarowanie odpadami, a w przypadku nie bilansowania się Systemu Gospodarki Odpadami inne dochody Miasta.

Mając na uwadze powyższe wnoszę o podjęcie uchwały **w sprawie powierzenia Miejskiemu Przedsiębiorstwu Oczyszczania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Bielsku Podlaskim zadania własnego Miasta Bielsk Podlaski w zakresie odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie miasta Bielsk Podlaski i transportu tych odpadów do miejsca ich zagospodarowania,** w zaproponowanym brzmieniu.

BURMISTRZ MIASTA

Jarosław Borowski